

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Quæstio III. Quid de causis in diverso genere?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

non accipit esse primo, cum illud præhabuerit. Hinc videtur responsio supponere, quasi procedat effectus à causa, sine ulla ante effectum prioritate, quia sine ullo: Jam, ante effectum.

RESPONDET 2. Argumento in Camestres proposito, debere talem potius addi Conclusionem. Ergo causalitas B, non est hæc prima causalitas.

CONTRA. Tum quia in omni expositorio, particula expositorii *Hæc*, non ponitur pro prædicato Conclusionis. Ergo neque hic poni debuit. Tum quia. Si ponatur argumentum in Barbara, prædicato Conclusionis, non debet apponi particula universalis, sed subiecto, nec in Minori prædicato ejusdem, licet in Majori habuerit appositum sibi *Ly* omnis. Ergo & in Expositorio, non debet signum expositorii apponi prædicato Conclusionis, sed subiecto, sed concessio etiam, quod contra usum arguendi, deberet in expositorio, particula expositorii addi, prædicato conclusionis, parum intererit, quia, cum subiectum, & prædicatum expositorii, æque latè patere debeant, parum intererit, quod apponatur prædicato Conclusionis. Tum quia etiam formando ita propositionem. Ergo causalitas B, non est hæc prima causalitas, stat in robore argumentum, quia si causalitas B, quæ est causalitas ab effectu profecta, supponit habere causam Esse, pro priori, quo antecedit effectum, jam illi non dabit primo esse, sed secundo.

RESPONDET 3. Alia est prima causalitas, & quidem hæc B, quæ supponitur produci causa ab effectu, quoad primo esse, & alia est causalitas prima, & quidem hæc C, quæ supponitur in eodem instanti, produci effectus à causa, quoad primo esse. Sicut si Deus homines, vel Angelos duos primo produceret, hæc prima productio, non esset illa prima productio, utraque tamen esset prima productio absolute.

CONTRA. Tum quia videtur responderis, non petere hoc, quod in hoc præsentis dicitur; nam non agimus, de causalitate, quæ causa producit effectum, & de causalitate, quæ effectus producit causam, sed agimus, de causalitate, quæ producit ipsa causa, ut possit præsupponi, prior suo effectui, adeoque cum illo: Jam, antecedentia, & de causalitate, quæ effectus jam productus, eandem causam producat, dicimus enim si illa causalitas, est prima, & præsupposita ante causalitatem oriundam ab effectu, quomodo erit causalitas prima? Tum quia. Concedo, posse esse duas primas causalitates, productivas, quoad primo esse, duorum hominum, eo quod una productio non debeat præintelligi, habereque aliquod suum: Jam, ante aliam productionem, sed quia productio prima causa, seu primum illius esse, debet præintelligi ante effectum, quomodo jam effectus dabit primo esse. Tum quia si supponatur prima cau-

salitas: quæ effectus, accipit esse à causa sine ulla præcedentia, & sine ullo: Jam, posset utique intelligi, quod ab effectu, possit accipere primo esse, sed quia debet causa præintelligi cum suo esse ante effectum, adeoque intelligi cum causalitate ad se terminata, si causa non sit à se, quomodo intelligi poterit, accipere primo esse ab eodem effectu.

Cum hoc tamen stat. Quod effectus divinitus possit dare suæ causæ secundo esse.

RATIO. Tum quia id non implicat contradictionem. Tum quia ut dictum supra, idem potest sibi ipsi dare secundo esse. Ergo multo magis effectus poterit facere. Tum quia à duabus causis totalibus, non repugnat causari eundem effectum. Ergo nec repugnabit etiam ab effectu accipi secundo esse, nulla enim specialis est repugnantia in consequenti.

QVÆSTIO III.

Quid de causis in diverso genere.

DICENDUM. Postquam causa diversi generis una, tribuit esse alteri, potest, ab eadem recipere aliquam formalitatem, quæ non præsupponebatur ante habita.

PROBATUR Conclusio instantiis. Nam causa materialis causat formam eductam, à qua tamen accipit esse informatæ. Scientia producit operationes prácticas, quæ in genere efficientis posteriores sunt scientia, & tamen in quantum sunt objectum scientiæ, priores sunt illa, specificantque illam. Actus Dei liber, est causa creaturarum, quæ tamen per modum connotati libertatem illius salvant.

Sunt instantiæ in oppositum, quæ videntur probare, quod causa diversi generis, se causent etiam quoad esse, quod præsupponitur ante effectum, seu quoad esse, quod ipsum, est causa, & quæ causa est effectus.

PRIMA instantia. Ingressus aeris causat apertionem fenestæ, apertio fenestæ causat ingressum aeris.

RESPONDETUR communiter. Quod apertionem fenestæ causat impulsus aeris, quem impulsus aeris non causat apertio fenestæ, licet autem non æque facile intraret aer nisi aperiretur fenestra, inde tamen non sequitur ingressum aeris causari ab apertione fenestæ, nam ut ait Lugo citatus, major virtus requiritur ad ponendum peccatum perseverante gratia habituali, quam ablatio gratiæ, nec tamen inde sequitur, quod ablatio gratiæ juvet, & concurrat ad ponendum peccatum, deinde existentia ingressus aeris antecedit apertionem fenestæ, & impossibili apertione fenestæ, existentia ingressus aeris existeret, ut si

ut si penetrare posset aer fenestram, licet non aperiretur, quamvis apertio aeris adferat commoditatem ipsi ingressui.

SECUNDA instantia est. Prius est introduci formam novam, quam expelli veterem, & in alio genere, prius est expelli veterem, quam introduci novam, alias in eodem instanti duæ formæ essent in eodem subiecto.

RESPONDET Lugo. Expulsionem formæ veteris, esse quidem connexam, sed non est necesse inferre, quod sit prior. Sic expulsio gratiæ est connexa cum peccato, nec tamen est prior peccato, alias contra Tridentinum. Deus gratia sua prius nos defereret, quam defereretur, & sicut à negatione risibilitatis possum argumentari ad negationem rationalitatis, nec tamen inde sequitur esse priorem risibilitatem rationalitate. Sic etiam non sequitur, priorem esse expulsionem veteris formæ, introductione novæ.

Conformiter ad Conclusionem dici potest, quod existentia introductionis formæ, non causetur ab expulsionem veteris, quamvis hæc expulsio conferat commoditatem connaturalem &c. formæ introductæ, & sicut connaturale est, ut sanitas excludat ægritudinem, ægritudo sanitatem, nec tamen ægritudo causat sanitatem, ita & hic.

TERCIA instantia est; Baculus A & baculus C. pyramidaliter collocati sustinent se adinvicem. Ergo adinvicem causant, ne cadant.

RESPONDETUR. Cur baculus A. non cadat, est causa gravitas ipsius non potens superare oppositum baculum C. rursus cur baculus C. non cadat, causa est gravitas illius non potens superare baculum A. quamvis adinvicem conferant fibi aliquid.

QUARTA instantia est. Si aliquis decernat non movere sinistram, nisi moveat dextram, & è contra, quies sinistræ causabit quietem dextræ, & dextræ quies, causabit quietem sinistræ.

RESPONDET Lugo. Non raro fieri ut quæ dependent ab eodem principio, illa necessario conjungantur, sine ulla dependentia & prioritate, sic Sacerdos simplici voluntate volens consecrare duas hostias, non poterit consecrare unam sine alia, nec tamen in consecratione illarum, est mutua prioritas, licet sit connexio, ita

in presenti. Addit, attendendum esse ad actum voluntatis, si enim dicat nolo movere sinistram, quia nolo movere dextram, nolitio motus sinistræ prior erit nolitio motus dextræ.

Conformiter ad positam conclusionem dici potest. Negando quietem sinistræ causari à quiete dextræ, sed causabitur intrinsecè ab ipsa natura, extrinsecè à defectu voluntatis, despoticè potentis famularibus imperantis, licet quies dextræ, sit quid connexum, & conferens aliquid, quia scilicet nisi adesset illa quies, poni deberet actus imperans motum etiam sinistræ.

QUINTA instantia est; Impulsus causat motum, motus etiam impulsus, si enim desinat motus propter oppositionem durioris, desinet impulsus.

RESPONDETUR. Impulsus causat motum, est enim qualitas ad hoc ordinata, sed motus nego quod causet impulsus, quando autem desinente motu desinit impulsus, non fit ex eo, quod desinat causa aliqua, sed desinit per oppositionem insuperabilem ab impulsu, consumiturque illius vis, quamvis motus conferat aliquod bonum impulsui, & quamvis in medio motu velocior sit impulsus, ejus tamen velocitas, non debet referri in ipsummet motum, sed quia in medio non est tanta resistentia gravitatis, quæ post medium, iterato resumit vires, restringitque impulsus, naturæ suæ sine conservativo defectibilem &c.

SEXTA instantia est; Carbones ad invicem se calefaciunt; aer item circumpositus causatur ab illo calore, & causat eundem.

RESPONDETUR. Ignis qui est in carbone A. accendens ignem B. non producit ab ipso igne B. Sed præsupponitur, licet se juret ad agendum circa, idem dicendum de aere. Conservatio ergo illius caloris, dicit in unoquoque entitatē caloris, dicit negationem excessus frigidi & Deum, qui tanquam Auctor naturæ servat calorem, cum non adest oppositum, quod oppositum non esse caloris requirat, sine ulla mutua causalitate. Idemque dicendum de temperamento, quod antecedit formam, quod conservatur posita forma, cujus conservatio in eadem principia rejicienda, in quæ rejecta est à nobis conservatio caloris.